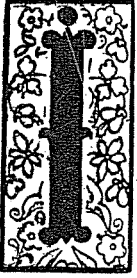

İslâm

Medeniyetinin Yapısı

YAZAN : E'BUL ALÂ EL MEVDÛDÎ
T E R C Ü M E : MEHMED AYDIN

İslâm Medeniyeti, müstakil bir medeniyettir. İslâm, insan hayatının bu dünyadaki gayesini çok açık bir şekilde göstermiştir. Hattı zatında dinlerin ve medeniyetlerin, dünya hakkında görüşleri, çok farklıdır. İhtilâfın gerçek istikameti, akide ve amellerdedir. Mantiki netice olarak anlaşıyor ki, İslâm Medeniyeti'nin kendine has bir şekli, eski medeniyetlerden ve dünyevi hareketlerden tamamiyle ayrılan bir tarafı vardır. İslâm, diğer medeniyetlerden akide ve amel bakımından tam olarak ayrılır.

Fakat, cüz'i hususlarda İslâm Medeniyeti'nde görülen bazı şeyler, diğer medeniyetlerde de görülebilir. Ancak şu var ki, mevki bakımından durum tamamen değişiktir. Her nizamda birbirine benzeyen kısımlar bulunabilir. Bunun her nizama göre isgal ettiği mevki ve şekli değişiktir. O, o nizamın tabiatından ibarettir. Bu zahiren birbirine ne kadar da benzese aslı bakımdan mensup olduğu medeniyete aittir. İslâm, insanı arzda «Allah'ın halifesi» olarak telâkki eder. Ona, gaye olarak da dünyada, yalnız Allah'ın rızasını kazanma yolunu gösterir. Bunun için insanın, bütün aklını, malını, mülkünü, fikri kuvvetini, cesedini, bakışlarını, hareketlerini, yemesini-içmesini, uyumasını, konuşmasını, sükutunu, sadakasını, düşmanlığını ve her türlü muamelesini (hiçbir hususî hayat mefhumu tanımadan) iktisadî ve içtimai gayesini Allah'ın rızasını kazanma yolunda seferber etmesi gerekmektedir. Bu gaye olmadan bir mü'min için hayat, bir manâ ifade etmez.

İslâm, insan hayatı için bu gayeyi, çok açık olarak belirttikten sonra bunun yolu olarak da ancak ve ancak, bir çok yollar arasından yalnız bir tanesini seçer ve ona sülûk etmeği emreder. Bu gayeye uygun akideleri ve amelleri ihtiva eden prensipleri vardır. İnsandan, nefsinin bununla kayıtlamasını ve bundan ayrı hallerde yüzünü gevirmesini emreder. O, bunu nizam, itaat ve bağlılık, huzû isteyen

«Din» diye isimlendirdiği bir hayat manzumesi içinde mütalâa etmek ister. «Allah indinde din, ancak İSLÂM'dır.» (Al-i İmran: 19)

Dinin manâsı itaat, bağlılık ve huzûdur. Esasda din, kendine uyanları ve uymayanları çok ince manâlar taşıyan kelimeler ile isimlendirir. Müntesiplerine «Müslüman» ve «Mü'min», gayri müntesiplerine «kâfir» isimlerini vermektedir. (1)

İslâm, her şeyi, muhtelif insan ferdlerini, nesillerini, cinslerini, dillerini, renklerini, coğrafi hudutlarını ancak iman ve küfür esasına göre ayırır.

Mü'min: İslâm'a bağlanan, onun yoluna dönen, onun gayesini gaye edinen kimsedir ki, doğduğu yer hiç mevzu bahs olmaksızın mü'mindir.

Kâfir: İslâm'a bağlanmayan, onun yoluna gitmeyen, gayesini gaye edinmeyen kimsedir. Bu şahıs, isterse Kâbe'nin örtüsünün altında bulunsun, isterse kanı ve eti zenzemden meydana gelsin, durum ayırdır.

İslâm, amel ve itikad bakımından insanları mü'min-kâfir diye ayırdığı gibi, hareketleri de helâl-haram, mübah-gayri mübah, müstehap-mekruh diye ayırır. Aynı zamanda muhtelif yolları ve programları da aynı ölçüde çizer.

İslâm'da, insanı gayeye ulaştırın ve hilâfet makamına lâyık her hareket mübahdır. Bunun aksî her hareket ise mekruhdur. Mübahları işleyenler ehl-i takvadır. Haramları işleyenler de günahkârdır. Allah indinde imtiyaz; alçaklık ve yükseklik mala,

(1) Şeriatde «kâfir» kelimesinin kullanılmasında çok büyük bir belâgat vardır. Lügat bakımından küfür: Örtmek, kapatmak manâlarına gelir. İslâm, küfür kelimesini «iman» kelimesinin zıddı olarak kullanılır. Bundan maksat, İslâm'ı kabul etmediklerine işaret; hayat nizamı olarak İslâm'dan uzaklaşmalarına ve böylece yaradılışlarına aykırı hareket ettiklerine delâlet eder.

servete, makama, mansıba ve nesebe göre değil, ancak «takva»ya göredir. Allah (C.C.) şöyle buyuruyor:

«En keriminiz Allah'dan en çok korkanınızdır.»
(Hücurat : 13)

İşte böylece İslâm Medeniyeti; yolunu, görüşlerini, fikirlerini, ahlâk sistemini, ahlâki, iktisadi ve içtimai hayatını mamurlaştırma yollarını, siyasi gayelerini diğer medeniyetlerden ve dünya görüşlerinden tam manâsiyle ayırarak belirtir.

İslâm, insan hayatına diğer medeniyetlerde görüldüğü gibi, muhtelif görüş zaviyelerinden bakmaz. O, her taraftan asıl gayesini gerçekleştirmek için, bakış zaviyelerini birleştirmiştir. Birçok medeniyetlerde görülen fikirler ve duygular tatbik imkânını bulamadan mücerred olarak duruyorlar.

Fakat, İslâm, yapılmayacak hareketlerden müminleri çok açık olarak men ediyor. Onun men ettiği şey, insanın gayesine varmasına mani olan kötülüklerdir. Yine İslâmiyetde, İslâmi gayeye götüren düşünce ve hareketler kötü sayılmamıştır.

Meselâ, «güzel san'atlar» eski medeniyetlerin ruhunda ve kanunlarında çok büyük yer işgal ediyordu. İlmî seviyesi çok yüksek olanlar bile bu, güzel san'atların kolları karşısında hayretle eğiliyorlardı.

Fakat İslâm, bu san'at kollarından bazısını haram ediyor, bazısını da sınırlı olarak kötü görüyor. İslâmi düşünceye göre, hiçbir güzellik duygusu ve güzelliklerden faydalanma fikri ve güzel şeyler yapma; insana rabbini unutturmadığı ve Allah'ın rızasına kavuşmaktan men etmediği müddetçe kötü görülmemiştir. Böylece İslâm'da güzel san'atlar mevzuu, kısmen de olsa belirtilmiş oluyor. Yani İslâm; insanı ahmaklaştıran, şehvetini körükleyen, nefsi arzularını kaçıran kısaca kulu, Allah'a kulluktan uzaklaştıran her türlü san'at kolunu haram kılmıştır.

Güzel San'atlardan faydalanmanın ölçüsü belli olduktan sonra, tatlı yaşayış, rahat hayat ve ondan istifade etmenin miktarı da belli olmuş oluyor.

A nlaşıyor ki, aklın tesirini cesed üzerinde zayıflatan, nefsin âdi isteklerine tercüman olan, kulağa; vicdanın temiz sesini dinlemeğe müsaade etmiyerek, onu sağırılaştıran her güzel san'at ismi altında noktalanmış san'at dalını, İslâm, haram veya mekruh diye ezel - ebed ölçüleri ile değerlendirmektedir. Bu yoldan müslümanların ilerlemeleri de istenmemektedir. İslâm kendi bayrağı altına girenlerden; Tansyn, Bendadin, Mani, Behzad, Şarlo, Mari, Bakeford gibilerin yetişmesini değil, ancak ümmetin hidayetçi büyüklerinden Hz. Ebu Bekir Sıddık, Ömer'ul Faruk, Ali b. Ebi Talib, Ebu Zeri Gıfari, Basralı Râbia gibi gerçek kahramanların yetişmesini ister. Bizim için, insanın içtimai ve medenî hayatının bütün taraflarını bölüm bölüm incelemek burada mümkün değildir.

İslâm'ın belirtmek istediği yolda erkek-kadın münasebeti, zengin-fakir âlâkası, idareci ve idare edilenler ilişkisi ve diğer insan tabakaları arasındaki muamele şeklinin, yeryüzünde bulunan bütün insan medeniyetlerinden tamamen ayrı bir tarafı vardır.

Yüksek İslâm

Enstitüsü

Yıkılsın bu karanlıklar perde perde,
Üstün bir imanın doğduğu her yerde.
Kalk yeter süründüğün ey nesl-i cedit,
Senelerce seni sarsan vahim tehdit.
Eğilerek birgün sana selâm versin,
Kalk artık, uyuyan bir millet uyansın.
İnce minareler hep bu marşı söyler,
Sabahı hergün başka arzuyla özler.
Levh-i düsturuna yazarak tevhidi,
Âleme ecdadın böyle hükmederdi.
Mukaddes davânın varisi sensin, sen!..
Erlere, erenler yurdunda güneşsin sen..
Namlı bir isim yazar yine tarihler,
Selâm veriyor bak; Yavuzlar, Fatihler.
Toprak altında, üstünde gaziler, şehitler,
İslâm uğrunda nam alıp, can verenler.
Titretecektir yine dünyaları
Üç kıt'anın Türk adlı kahramanları.
Sana hayran bu millet, sende ümidi
Üstün ilim, irfan seninle yükseldi.

ÖMER UZUN